

FIGYELMEZTETÉS

Ez a könyv kizárólag általános tájékoztatói és szórakoztatói célokat szolgál. A benne szereplő utasítások végrehajtása kockázatot jelenthet, ezért az olvasókat arra biztatjuk, hogy ne próbálják ki ezeket a tevékenységeket a való életben. A kiadó és a szerző nem vállal felelősséget a könyv tartalmának pontosságáért vagy teljességéért és a könyvben szereplő tevékenységekből eredő sérülésekért vagy károkért. Kérjük az olvasót, mindig hallgasson a józan észre, tartsa be a biztonsági előírásokat, és ha kell, kérje ki egy felnőtt véleményét!

Külön köszönet
William
Costellónak és Sam
Corcorannak.

E. H.

Szüleimnek

R. F.

Nyisd ki a könyvet és vedd ki
a pörgett gyűt!

Ne feledd, hogy nagyon
vigyáznod kell erre az
alapvető eszközre! Az életed
múlhat rajta! A kiváló
felfedezők gondosan ügyelnek
a felszerelésükre...

...de a legjobbak
szükség esetén kiválóan
alkalmazkodnak.
Ha elveszíted a pörgett gyűdet,
készíts egy sajátot!
Kihajthatod egy iratkapocs
végét, és a hurkon
keresztül rögzíthetsz hozzá
egy ceruzát.

A fordítás alapja: *Spin to Survive: Frozen Mountain*

First published in 2021 by Wide Eyed Editions, an imprint of The Quarto Group.
The Old Brewery, 6 Blundell Street, London N7 9BH, United Kingdom.

Copyright © Quarto Publishing Plc.

Szöveg: © Emily Hawkins, 2021 • Illusztrációk: © R. Fresson, 2021
Túlélési tanácsadó: Megan Hine

Fordította: © Kolontár Elvira • Szerkesztette: Dedinszky Zsófia

HVG Könyvek, Budapest, 2022 • Kiadóvezető: Budaházy Árpád
Felelős szerkesztő: Rapajka Gabriella

HVG Kiadó Zrt., 1037 Budapest, Montevideo u. 14.
www.hvgkonyvek.hu

hvg könyvek
junior

ISBN 978-963-565-195-5

Minden jog fenntartva. Jelen könyvet vagy annak részleteit tilos reprodukálni, adatrendszerben tárolni, bármely formában vagy eszközzel – elektronikus, fényképeseti úton vagy más módon – a kiadó és a jogtulajdonosok előzetes, írásos engedélye vagy korlátozott másolásra vonatkozó engedély nélkül közölni.

Kiadja a HVG Kiadó Zrt., az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és
Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős kiadó: Szauer Péter

Nyomdai előkészítés: Tekeres Tímea • Nyomás: Kína

Illusztrációk: 14–15. oldal: 1978 © Kishore/AP/Shutterstock • 18–19. oldal: 2003 © Cavan/Alamy Stock Photo • 20–21. oldal: 2003 © Moviestore Collection Ltd/Alamy Stock Photo • 22–23. oldal: 1935 © Bettmann/Contributor/Getty Images • 34–35. oldal: 1900–1910-es évek © PhotoQuest/Getty Images • 36–37. oldal: 2008 © Johner Images/Alamy Stock Photo • 46–47. oldal: 2014 © Niranjan Shrestha/AP/Shutterstock • 56–57. oldal: 1985 © Jaan Künnap • 58–59. oldal: 1924 © Royal Geographical Society/Contributor/Getty Images • 62–63. oldal: 2015 © Lindsey Wasson/The Spokesman-Review

PÖRGESS A TÚLÉLÉSÉRT! HAVAS KALAND

ÍRTA: EMILY HAWKINS

ILLUSZTRÁCIÓK: R. FRESSON

TUDNIVALÓK A KALANDODRÓL

Üdv neked, bátor lélek! Veszélyes kalandra készülsz ezen a vadregényes tájon. El kell döntened, melyik utat választod, és miféle veszedelmekkel nézel farkasszemet. A mellékelt pörgettyű fogja irányítani a sorsodat. Minden oldalon meg kell hoznod egy döntést. Bizonyos helyeken ki kell választanod, melyik körbe helyezed a pörgettyűdet, majd meg kell forgatnod, hogy megtudd, következő kalandod hová vezet. A hegyekben egyetlen rossz döntés is katasztrófához vezethet... Lássuk, megvan-e benned a túléléshez szükséges tudás, és melléd szegődik-e a szerencse?

JELMAGYARÁZAT

 Sikerült! Haladj tovább!

  Még életben vagy... egyelőre.

 Próbáld újra!

 Meghaltál! Vissza a starthoz!

Hotel Grande Montagna
Strada Bianca 38
Aosta
Olaszország

Kedves Frankie!

Nagyon örülök, hogy úgy döntöttél, elkísérsz erre az utazásra, hogy farkasokat fenyekezzünk együtt az Alpokban. Az évek során a természetfotós munkám révén sok kalandot élhettem át, a saharai sivatagi túráktól kezdve az Amazonas dzsungelében való táborozásig. De semmi sem olyan izgalmas számomra, mint a hegyekben kalandozni! Remélem, te is annyira megszereted majd ezt a vidéket, mint én!

Elküldöm neked a naplót, amely tartalmazza mindazt, amit megtanultam a hegyvidéki túlélésről. Talán úgy érzed majd, hogy öreg nagypapa túlreagálja a dolgokat, Frankie. Ha minden a tervek szerint halad, nem lesz szükség extrém túlélőkészségekre. De mindig megéri felkészülni, mert sosem tudhatjuk, mi vár ránk a hegyek között: talán dermesztő hóviharakkal, veszélyes tereppel, sőt lavinákkal is szembe kell néznünk.

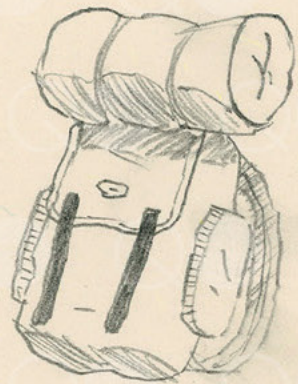
Olvass tovább, köljök, hogy mindenre felkészülhess! Hiszen nem hagyhatom, hogy bajba kerülj... Megígértem édesanyádnak, hogy vigyázok rád!

A jövő heti viszontlátásig, ölel:
Harry nagypapa

Ui.: Mellékeltem egy listát a holmikról, amelyeket össze kell csomagolnod.

Ne felejtse el bepakolni az alábbiakat:

- Hálózsák
- Meleg, feltekerhető matrac
- Egy kulacs víz
- Egy zacskó mogyoró (vészhelyzet esetére!)
- Vízzátlan gyufa
- Távcső
- Elsősegélykészlet
- Bicska
- Térkép
- Fényképezőgép

Nagyon fontos, hogy a hátizsákod vízzátlan legyen!

Mi legyen rajtad?

Többrétegű kabát: meleg dzseki vízzátlan külső réteggel

Sikesztű

Tűrabakacs (meleg és vízzátlan legyen!) és gyors tűtűzokni

Téli sapka

Erős anyagú, de könnyű nadrág

Meleg aláöltözet

A hegyekben készen kell állnod arra, hogy veszélyes helyzetekbe kerülhessz. Az Alpokban a hőmérséklet -30°C alá is eshet, ami komoly hideget jelent! Helyenként akár 12 méteres hóval, mély szakadékokkal, veszélyes sziklaomlásokkal és halálos lavinákkal is szembe találhatod magad. Ha nem sikerül megfelelően felkészülnöd, könnyen pórul járhatasz.

A könyvben megtalálod Harry nagypapa túlélő-naplójának néhány oldalát. Ha van kedved, olvasd el ezeket menet közben, de ha inkább a kalandot követnéd, úgy is jó. Bármikor visszatérhetsz, és később is újra fellapozhatod a naplóbejegyzéseket.

ELVESZVE A HÉGYEKBEN

Micsoda kilátás! Helikopterrel repülsz az Alpok felett. A pilóta, Sophia a torinói repülőtéren vett fel, és már úton is vagy, hogy találkozz Harry nagypapával a hegyi táborban. A rotorlapátok zaját túlharsogva igyekszel beavatni Sophiát az utazásod tervébe. Bumm! A helikopter egyszer csak megremeg. Kinézel az ablakon, és gomolygó füstfelhőt láatsz a gép mögött.

– **Mayday! Mayday! Mayday!** – ismételgeti Sophia a rádióba. Erősen szoritja a botkormányt. – *Megsérült a hajtómű! Nem bírom fent tartani a gépet! Megpróbálom letenni, de nem biztos, hogy sikerülni fog.* – A helikopter hátulja felé int. – **Gyorsan! Vegyél egy ejtőernyőt! Ugranod kell!**

A gép hátuljába mászol, felveszel egy ejtőernyőt, és remegő kézzel elkezdéd magadra szíjazni. Láttad már korábban, hogyan kell, de nem emlékszel pontosan. Csak reménykedni tudsz, hogy megfelelően rögzítetted a hevedereket.

– **Most!** – kiáltja Sophia. – *Itt az idő!* – Kinyílik az ajtó, és szédítő látvány tárul eléd. Fogod a hátizsácodat, az ejtőernyő zsinórjáért nyúlsz, és ugrasz...

**ÁLLJ
MEG, HOGY
ÉLETBEN
MARADJ!**

ÁLLJ!

Először is nyugodj meg!
Lélegezz mélyeket, hogy
helyreálljon a pulzusod!
Ne feledd, hogy sokan
túléltek már hasonló
helyzeteket!

Amikor ráébredsz, hogy elvesztél a vadonban, az bizony ijesztő lehet, de fontos, hogy ne ess pánikba. A pánik veszélyes döntésekhez vezethet. Mielőtt bármibe belevágnál, ne felejtse el **MEGÁLLNI!**

GONDOLKODJ!

Próbáld meg higgadtan
átgondolni, mit kell tenned!
A legfontosabb túlélő-
eszközöd az agyad. Minden
veszélyzet más és más.
Mi van nálad, ami
a segítségedre lehet?

FIGYELJ!

Figyeld meg alaposan
a környezetet!
Van bármi, ami ismerősnek
tűnik? Láatsz valahol
a közelben utat
vagy folyót?

TERVEZZ!

Készíts akciótérvet!
Ha van terved, jobban
tudsz összpontosítani,
és megőrzöd
a derűlátásod.

TÚLÉLÉSI RANGSOR

EMLÉKEZZ A „HÁRMAS SZABÁLYRA”!

1. Szélsőséges környezetben nagyjából **3 óráig** maradsz életben menedék vagy az extrém hideg, illetve forróság elleni védelem nélkül. A hegyekben a hideg az ellenséged.
2. Nagyjából **3 napig** maradsz életben víz nélkül. Ez persze csak iránymutatás, de jobb, ha nem próbálsz feszegetni a határaidat, és minél hamarabb vizet szerzel. Miután menedéket kerestél, a következő teendőd, hogy tiszta vizet találj. A kiszáradás halálhoz vezethet.
3. Nagyjából **3 hétig** maradsz életben élelem nélkül (feltéve, hogy van vized és menedéked). Havas környezetben különösen fontos, hogy gyakran egyél, mert a tested így jut elég energiához, hogy átvészelve a hideget.

Nem landolsz simán, de megúszod sérülés nélkül. Néhány másodpercig repes a szíved az örömtől: túlélted az ugrást! De aztán körülnézel. Havas csúcsok vesznek körül, ameddig csak a szem ellát. Egyedül maradtál a havas hegyekben. Mélyeket lélegzel és próbálsz nem pánikba esni – tudod, hogy Harry nagypapa is ezt tanácsolná. Mérlegeled a lehetőségeidet. Hasonló helyzetben általában az a helyes, ha nem mozdulsz és vársz a mentőcsapatra. Ilyen hidegben azonban nem sokáig maradnál életben.

Talán feljebb kellene másznod abba az irányba, ahonnan a helikopter lezuhant? Hallottad, hogy Sophia vészjelet adott le, így talán hamarosan mentőcsapatot küldenek majd a baleset helyszínére. Ráadásul lehet, hogy Sophia is megsérült, és szüksége van a segítségedre...

Vagy inkább lefelé kellene menned a völgybe, ahol egy hegyi falura bukkanhatsz? Megpillantasz egy folyót. Talán lakott terület felé vezet, és valahogy észszerűbbnek tűnik lefelé menni, mint felfelé indulni ezen a kietlen és nehéz terepen...

Aztán hirtelen eszedbe jut, hogy a hátizsákodban lapul a nagypapádtól kapott térkép. Talán az lenne a legokosabb döntés, ha a térkép alapján megkeresnéd a táborhelyét? Nem lehet olyan messze... **Itt az idő, hogy meghozd az első döntésedet!**

Ha visszamászol megkeresni a helikoptert, LAPOZZ A 8. OLDALRA!

Ha Harry nagypapa tábora felé indulsz, LAPOZZ A 28. OLDALRA!

Ha lefelé mennél a falu irányába, LAPOZZ A 34. OLDALRA!

HÓVIHAR!

Úgy döntöttél, hogy a csúcs felé veszed az irányt, vissza a baleset helyszínéhez. Távcsoveden át füstcsíkot veszel észre a távolban, amely bizonyára a helikopter felől jön. Fogalmad sincs, milyen messze lehet, de legalább tudod, merre indulj. Az egyik hegygerinc mentén haladsz, a nap pedig mögötted van. Ránézel az órádra: dél felé jár az idő, vagyis valószínűleg nagyjából észak felé tartasz.

Már vagy egy órája gyalogolsz, amikor megélnékül a szél, felhők gyűlnek a fejed felett, és hópelyhek kezdenek szállingózni. Örülsz, hogy legalább megvan a meleg kabátod. Az időjárás azonban egyre romlik. Hamarosan már kavarog körülötted a hó, és úgy érzed, hogy a metsző szél mindjárt lesodor a hegyről. Az ujjaid zsibbadtak, és nehezedre esik, hogy egy-két méternél messzebbre elláss. Vajon nem kellene-e megállnod, hogy menedéket készíts, vagy jobb lenne inkább lejjebb menni, ahol talán barátságosabb az idő? Ideje dönteni!

Helyezd el a pörgettyűdet valamelyik körbe, attól függően, hogy mit választasz! Pörgesd meg, hogy megtudd, mi fog történni!

Hólapát nélkül nem tudsz megfelelő menedéket építeni, amely megvéd a hóvihartól. Halálra fagysz! **LAPOZZ VISSZA A 6. OLDALRA!**

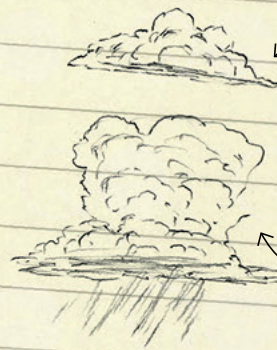
Észreveszel egy hókupacot, amelyből kiáll valami, de nem látod pontosan, mi lehet az... **PÖRGESS ÚJRA!**

Szerencséd van: belebotlasz egy össze-csukható hólapátba egy hókupacban! **LAPOZZ A 10. OLDALRA!**

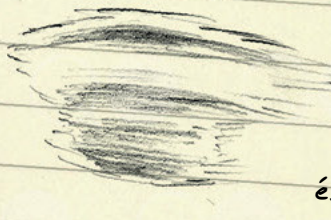

Hogyan olvass a felhőkből?

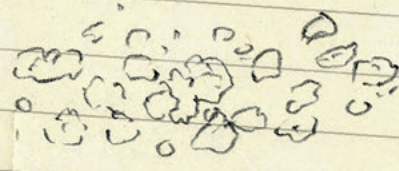
A hegyekben az egyik legnagyobb veszélyt az időjárás jelenti, amely rendkívül gyorsan megváltozhat. Mindig legyél felkészült és rugalmasan állj a terveidhez! Ha az időjárás rosszabbra fordul, első a biztonság. Segíthet, ha megtanulsz a felhőkből olvasni.

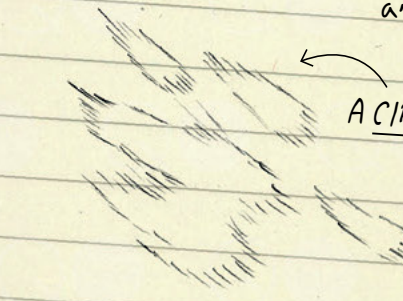
A **GOMOLYFELHŐK** fehérek és vattaszerűek. Azt jelzik, hogy szép az idő. De ha magasabbra nőnek, és a tetejük ellaposodik, viharfelhőkké alakulnak. Ezek a **CUMULONIMBUS** nevű felhők esőt, havat, jégesőt, mennydörgést és villámot hozhatnak.

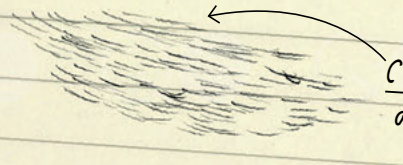
A **LENCSE ALAKÚ (LENTIKULÁRIS)** felhő olyan, mint egy repülő esészealj. Ritka jelenség, és a hegyek felett képződik. Ha ilget veszel észre, és a szél is megélénkül, az arra utalhat, hogy vihar közeleg.

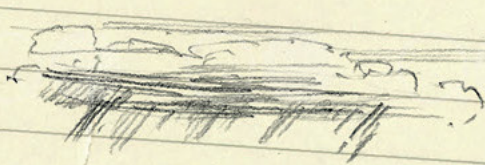
AZ **ALTOCUMULUS** (párnafelhő) általában csendes időt jelez.

A **CIRRUSOK VAGY PEHELYFELHŐK** magasak, rostos, fonalas szerkezetűek, és jó időben láthatók. Ha az ég elsötétül, és ezek a magas felhők szélesen elterülő fátylat képezve

megvastagszanak, akkor **CIRROSTRATUS** felhőkké alakulnak, amelyek esőt vagy havat hozhatnak.

A **STRATUS** a legalsóan jában látható felhő. Köd- vagy pára réteget képez és szitálást hozhat, de heves esőt nem.

A **NIMBOSTRATUS** felhők sötét, alacsonyan függő felhőtakarókat képeznek, és esőt (vagy hidegebb időben havat) hoznak.

A hóvihár miatt szinte alig látsz. Vakon lépegetsz... és lezuhansz egy szikláról! **LAPOZZ VISSZA A 6. OLDALRA!**

LEJEBB ERESZKEDSZ

A szél és a hóesés enyhülni kezd, ahogy elindulsz lefelé. Amikor már megnyugodnál, hirtelen megcsúszol, és szánkázni kezdesz lefelé. Sikerül megállnod. Leporolod magad, és észreveszel egy hókupacból kikandikáló összecsukható lapátot. A hátzsidókdba teszed. **LAPOZZ A 18. OLDALRA!**

A hóvihár egyre erősödik, de te kitartóan haladsz tovább. **LAPOZZ A 36. OLDALRA!**

MENEDÉKKÉSZÍTÉS

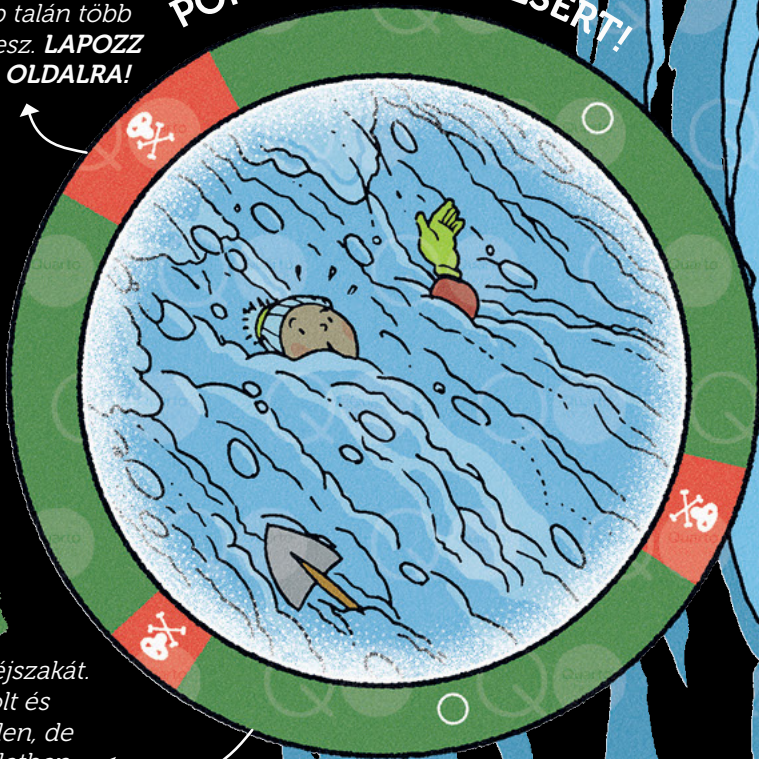
Ki kell szabadulnod ebből a hóiharból! Szerencsére rábukkantál egy lapátra – ez megkönnyíti, hogy egy kis barlangot áss a hóba. Lassan és óvatosan lemászol egy szélvédettebb hasadékba. Elkezdesz ásni a mély hóban, és szép lassan kivájsz egy akkora üreget, amelybe be is kúszhatsz. Micsoda megkönnyebbülés, hogy végre nem érzed a metsző szelet! Még egy kicsit kibővíted a barlangodat, majd a hátizsákkal eltorlaszolod a bejáratot (és nem felejtés el szellőzőlyukat szúrni a mennyezetbe). Kiteríted a matracodat, hogy ne a fagyott talajon kelljen feküdnöd, majd kimerülten bebújsz a hálósáskodba. Iszol pár korty vizet és bekapsz néhány szem mogyorót. A vihar tovább tombol, ahogy leszáll az éj, te pedig fel-felriadva szunyókálsz, hálásan, hogy fedél van a fejed felett.

Tedd ide a pörgettyűdet, és pörgess, hogy kiderüljön, kibírod-e az éjszakát...

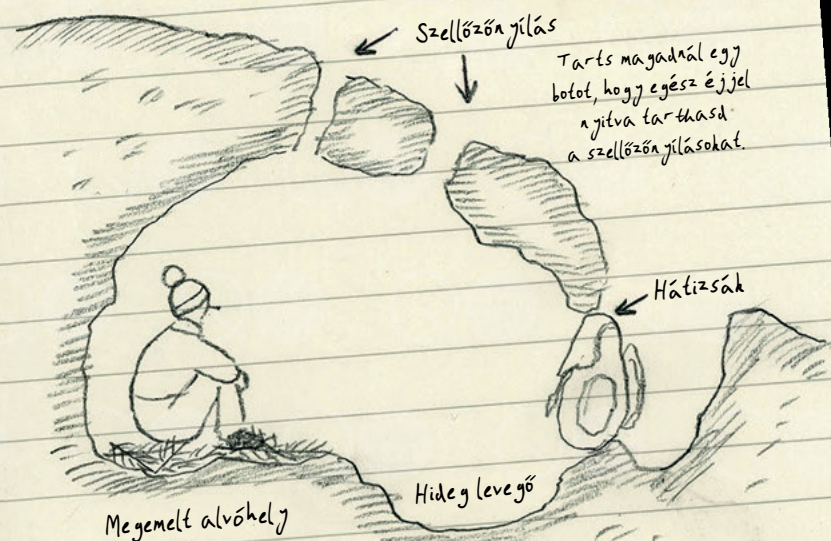
A hómenedéked semmit sem ér. Éjszaka beomlik, te pedig megfulladsz! Legközelebb talán több szerencséd lesz. **LAPOZZ VISSZA A 6. OLDALRA!**

PÖRGESS A TŰLÉLÉSÉRT!

Túlélted az éjszakát. Hideg volt és kényelmetlen, de legalább életben vagy. **OLVASS TOVÁBB!**

HOGYAN KÉSZÍTS HÖBARLANGOT?

A hóba ásott menedékkal megóvhatjuk magunkat a legborzalmasabb időjárástól is: bármilyen hideg van kint, a belső hőmérséklet többé-kevésbé állandó marad. Először is keress egy nagyobb havas lejtőt! Áss alagutat! A bejárat lehetőleg a széliránnyal ellentétes oldalra nézzen! Vájd ki az üreget úgy, hogy elég nagy legyen ahhoz, hogy fel tudj benne ülni, majd simítsd le a mennyezetet, hogy ne csöpögjön! Ne feledd, hogy a hideg levegő lefelé áramlik, ezért az alvóhelyet magasabbra tedd, ahol melegebb van. Ezt a magasított ágyat szigetelheted feltekerhető matraccal vagy néhány fenyőággal. Tarts egy botot is a menedékben, hogy szellőzőnyílásokat szűrj a mennyezetbe, nehogy megfulladj! Végül torlaszold el a bejáratot valami nagy és nehéz tárggyal! Tartsd magadnál a lapátot! A vihar elmúltával talán ki kell ásnod magad.

A beszűrődő reggeli fényre ébredsz. Merev tagokkal mászol ki az üregből. Kinyújtózkodsz és körülnézel. Szerencsére kitisztult az idő. A helikopter füstjét már nem látod, de biztos vagy benne, hogy emlékezni fogsz, melyik irányba indultál. A hegygerincen haladsz tovább, egyre feljebb és feljebb. Néhány óra elteltével azonban rosszul leszel és szédülni kezdesz. Talán a magasság miatt van? Érdeemes továbbmászni a baleset helyszíne felé, vagy indulj inkább lefelé, időt adva a testednek, hogy hozzászokjon a magassághoz?

Ha továbbra is felfelé tartasz, LAPOZZ A 14. OLDALRA!

Ha lefelé indulsz, LAPOZZ A 18. OLDALRA!